

A KÚRIA

Kvk.I.37.441/2014/2.szám

A Kúria a ... ügyvéd által képviselt ... kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság 2014. március 30. napján meghozott 908/2014. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme folytán megindult nemperes eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 908/2014. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A kérelmező jelölt politikai reklámfilmjének közlését a médiaszolgáltató megtagadta arra hivatkozással, hogy a filmben szereplő két konkurens jelölt hangján megszólaló majommal történő kampányolás nem felel meg a választási eljárásban foglaltaknak, illetve sérti a jelöltek személyiségi jogait, valamint a médiaszolgáltató által is aláírt és elfogadott „Választási Etikai Kódexet”.

A kérelmező kifogásában a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ve.) 146-147. §-ai és az azok alapján alkalmazni rendelt médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Mttv.) alapján kérte kötelezni a médiaszolgáltatót politikai reklámjának közzétételére.

A Budapest 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság (továbbiakban: OEVB) 35/2014. számú határozata a kifogást elutasította, mert álláspontja szerint a kampányfilm alkalmas arra, hogy az abban hanggal szereplő, de egyértelműen beazonosítható jelölteket, pártokat lejárassa, ezáltal nem felel meg a kérelmező pártja által is aláírt „Választási Etikai Kódex” előírásainak. A kérelmező fellebbezésére a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 2014. március 30-án kelt 908/2014. számú határozatával – az indokolás kiegészítésével - az OEVB határozatát helybenhagyta. Kifejtette, hogy a Ve. 2. §-ának (2) bekezdésében rögzített alapelveket a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk. A kampánytevékenység gyakorlásához való jog csak akkor számíthat törvényes védelemre, ha az nem irányul a jog rendeltetésével össze nem egyeztethető célra, vagy nem sért más magasabb rendű jogi normát. Alkotmánybírósági döntésekre és az Alaptörvény I. cikkének (3), IX. cikkének (4) bekezdéseire hivatkozással rögzítette, hogy a kampánytevékenység során a jelöltek, jelölő szervezetek vagy közszereplők bírálatakor a véleménynyilvánítás szabadságának kiemelt védelme mellett is alkotmányos határt jelent az emberi méltóság sérelme, illetőleg annak védelme. Az emberi méltóság

védelme körében hivatkozott még a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 2:44 §-ban foglaltakra is. Nézete szerint a véleménynyilvánítás szabadsága és a negatív kampány fogalma nem értelmezhető oly módon, hogy annak keretében, illetve arra való hivatkozással a joggal összeegyeztethető lenne, ha a kampány során a jelöltekkel szembeni értékítélet kialakítása emberi mivoltuk kigúnyolására irányulna. A kérelmező kampányfilmje sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontját.

Az NVB további magállapítása szerint a kérelmező az Etikai Kódex aláírásával annak tartalmát magára nézve is kötelezőnek elfogadta, annak figyelmen kívül hagyása sem tekinthető a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak.

A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az NVB határozat megváltoztatását kérte oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, hogy a médiaszolgáltató jogszabálysértő módon nem közölte le kampányvideóját, tiltsa el a további jogsértéstől, valamint a Ve. 152. § (1) bekezdés c.) pontja alapján kötelezze arra, hogy a kifogásnak helyt adó határozat rendelkező részét a kampányfilm közlésével egyidejűleg tegye közzé. Nézete szerint kampányfilmje nem sérti az emberi méltóságot, az kritikus és kritikai célzattal figurazza ki a konkurens jelölteket, pártokat, de sem tartalmában, sem stílusában nem lépi át az irónia és szatíra határait. A jelöltek közéleti tevékenységük, közfeladatainak ellátásával kapcsolatos kritikaturési kötelezettsége nagyobb fokú, azokkal kapcsolatosan az ilyen típusú kritika megengedhető. Mindezek miatt a kifigurázott személyek emberi méltóságának csorbulása híján kampányfilmje nem sértheti a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. Az NVB Etikai Kódexre történő hivatkozása is téves, mert ha az nem norma, akkor egy jog gyakorlását sem szabályozhatja kötelező erővel.

A kérelmező bírósági felülvizsgálati kérelme alaptalan.

Arra alappal hivatkozott az NVB, hogy a Kúria a Kvk.I.37.364/2014/5. számú végzésében már kifejtette, a Választási Etikai Kódex a magyar választási rendszer törvényi keretein kívül eső, állami eszközökkel nem védett, szokásjogi intézmény. Helytállóan állapította meg azt is, hogy ennek következtében az Etikai Kódex nem képezheti alapját jogorvoslati kérelem elbírálásának. Ez azonban azt eredményezi, hogy az Etikai Kódex szabályainak megsértése csak a Ve. szabályainak sérelmével összefüggésben értelmezhető, és nem eredményez kettős jogsértést, ha a Ve. valamely rendelkezését megsértő személy egyben a kódex szabályait sem tartja meg.

A Kúria Kvk.I.37.364/2014/5. számú végzésében foglaltakból tehát nem vezethető le az NVB azon indokolása, hogy az aláírt Etikai Kódex szabályainak más jogágak normáira való hivatkozással való be nem tartása egyben a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének (Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja) megsértése is lenne.

A kampányfilmmel kapcsolatban a Kúria az alábbiakat emeli ki: A Ve. 141. § szerint kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése céljából. Kampányeszköznek minősül a Ve. 140. § c. pontja értelmében a politikai reklám, melynek

tartalmi elemeit az Mttv. 203. §. 55. pontja határozza meg. Ez kimondja: „Politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.”

A Ve. tehát még az Mttv-re való utalással sem tiltja a negatív kampány folytatását. Ami azt jelenti, hogy megengedett a konkurens jelöltek képességei, programja hibáinak felsorolása, felnagyítása, karikírozása, a kampányt folytató előnyeinek hangsúlyozása mellett. Az ilyen irányú kampánytevékenységnek azonban gátat szabnak a Ve. alapelvei.

Az NVB által hivatkozott Ve. 2. § (1) bekezdés e.) pontja szerint a választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét. A rendeltetésszerű joggyakorlás a joggal való visszaélés törvényi tilalmát rögzítő polgári jogi szabályozásból kiindulva az egész jogrendszer átható követelmény. Azt jelenti, hogy a jogintézményekkel célhoz és tartalomhoz kötötten élhetnek annak címzettjei. Csak az a joggyakorlás élvez törvényi védelmet és elismerést, amelyben a jogosultság formális előírásain túl annak valódi tartalma is felismerhető (Kúria Kvk.IV.37.359/2014/2., Kvk.I.37.394/2014/2.).

A felperes által hivatkozott véleménynyilvánítás szabadsága az Alaptörvényben és Ptk-ban megfogalmazott emberi méltósághoz való joggal összeegyeztetve gyakorolható. Ebből a szempontból kellett vizsgálni, hogy a kérelmező kampányfilmje az abban foglalt tartalommal a fenti jogot sérti-e.

A Kúria osztja az NVB határozatának ezzel kapcsolatban kifejtett alapjogi értelmezést. Az állattal való azonosítás mindenkor dehumanizálja az érintett személyt, és ez az adott esetben alkalmas lehet az emberi méltóság megsértésére. Magyarországon a majommal való azonosítás azt eredményezi, hogy az állat leképeződött negatív tulajdonságai a jelöltekhez kötődnek (negatív kampány), miközben a kampányoló jelölt humán formában jelenik meg. A Kúria álláspontja szerint ez a negatív kampánynak olyan meg nem engedhető formája, mellyel szemben az érintett nem érvelhet, nem bizonyíthat. Ezzel sérülhet a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelve.

Mindezek folytán a Kúria az NVB határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés a.) pontja szerint helybenhagyta.

Az eljárás illetékének mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése alapján határozta meg. A Kúria a kérelmezőt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az illeték viselésére.

A Kúria határozata ellen a Ve. 232. § (5) bekezdése a további jogorvoslatot kizárja.

Budapest, 2014. április 4.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök
Dr. Heinemann Csilla sk. előadó bíró
Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. bíró

